

NEDELJA

NEDELJNI PREGLED VAŽNIH DOGAĐAJA U SVETU NAFTE I GASA 5. APRIL 2013.

NOVE CEVI KA EVROPI

JAMAL-EVROPA 2 ... TREĆA CEV SEVERNOG TOKA [\(VIŠE\)](#)

[ROCKEFELLER OIL U RUSIJI](#)

[EXXON I ROSNEFT U LIBANU](#)

[TOTAL NAPUŠTA ALBERTU?](#)

[SHELL KUPUJE INOVATORE](#)

[ROSNJEFT NA ALJASCI](#)

[JAPAN ZA AMERIČKI LNG](#)

[IZRAELSKA PONUDA TURSKOJ](#)

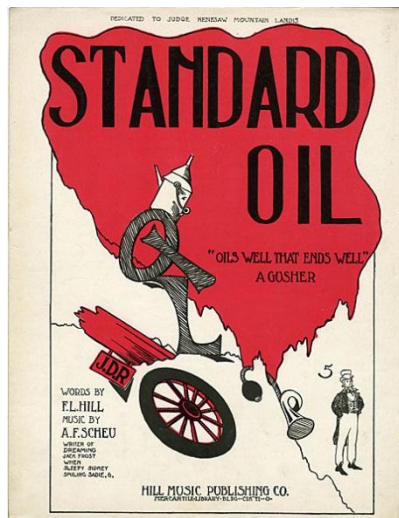

[PRODAJE GASNIH KOMPANIJA](#)

Informacije objavljene u **NEDELJI** ne treba nužno tumačiti kao stav, ili opredeljenje NNKS prema temama kojima se bave

Autor: Dušan Daković

NAFTA POSLOVI

LONDON – Američka naftna kompanija Rockefeller Oil, bazirana u Britaniji, dogovorila je da kupi udeo ruske VTB Banke od 100% ruske naftne kompanije Tehneftinvesta za milijardu dolara. Ovim Rockefeller Oil dobija potencijal od preko 180 miliona tona rezervi nafte i 20 milijardi kubika gasa u regionima Jamal-Nenec i Ksanti Manisisk, objavio je 4. aprila list *Kommersant*. Analitičari IFD Kapitala izračunali su da će Rockefeller barel dobijene nafte koštati 78 dolarskih centi. Tehneftinvesta je osnovana 2002, a bankrotirala je tokom finansijske krize 2008. i bila likvidirana u novembru 2012. na račun glavnog poverioca VTB. Rockefeller Oil je naslednik Standard Oila, od koga su kasnije iznikle kompanije Chevron, Conoco i Exxon.

MOSKVA - Ruska naftna kompanija Lukoil je ugovorila kupovinu male naftne onshore proizvodne kompanije Samara nafta od korporacije Hess za 2,05 milijardi dolara, saopšteno je 2. aprila iz američke kompanije. Proizvodnja Samara nafte u Samarskom i Uljanovskom području dostiže oko 50.000 barela na dan, ili oko 2,5 milijuna tona godišnje. Samara nafta poseduje prava na istraživanje i razvoj više od 60 nalazišta u 23 licencirana područja sa oko 85 miliona tona rezervi nafte kategorije 1 i 2, što odgovara klasifikaciji između verovatnih i proverenih rezervi, prenosi *Reuters* saopštenje ruske kompanije objavljeno 1.aprila.

MOSKVA – Rosnjeft i Exxon Mobil će se zajedno kao konzorcijum nadmetati za poslove istraživanja i proizvodnje nafte u podmorju Libana, saopštio je u sredu čelnik ruske državne kompanije Igor Sečin (foto). Oko 200 kompanija zainteresovano je za predkvalifikacionu rundu ponuda za potencijalna ležišta nafte i gasa u vodama Libana, prenosi **Reuters** i dodaje da će se imena onih koji prođu ovaj prvi filter znati sredinom aprila. Prve dozvole za istraživanje vlada u Libanu planira da odobri u februaru iduće godine.

MOSKVA – Potpredsednik i jedan od najvećih deoničara Lukoila Leonid Fedun (foto) rekao je za **Financial Times** da ne želi da investira u istraživanje nafte u području Arktika, jer nosi previše rizika i dugo neće biti profitabilno za ulagače. „Ako bi me neko pitao da investiram u istraživanje i razvoj na Arktiku, ja ne bih dao ni cent“, kazao je Fedun. On je pri tom naveo primer Royal Dutch Shella na Aljasci, gde je kompanija do sada investirala pet milijardi dolara i do sada nije postigla bilo kakav značajniji uspeh. **RT** navodi da nije jasno jeli Fedun govorio u svoje ili ime Lukoila.

NJUJORK – Citigroup u ovonedeljnom izveštaju prognozira da će barel Brenta krajem ove dekade verovatno biti u rasponu od 80 do 90 dolara, u odnosu na sadašnju cenu od oko 111\$. Ipak, banka ovu procenu zasniva na pretpostavkama da će određene tehnologije smanjenja potrošnje nafte biti široko primenjene, kao što su štedljivi motori u drumskom transportnom i automobilskom, teželesničkom i brodskom saobraćaju, a takođe i dalje vlane mere smanjenja emisija CO₂. Citigroup predviđa da će potrošnja goriva opadati godišnje 2,5% po svakom novom vozilu.

MOSKVA – Rusija je u martu uvećala proizvodnju nafte i kondenzata gasa za 1,2% u martu u odnosu na isti lanjski mesec, na 10,47 miliona barela na dan, blizu post-sovjetskog rekorda, objavilo je u ponedeljak ministarstvo energije. Gasprom je najviše doprineo rastu,

sa skokom proizvodnje nafte i kondenzata od 18% na godišnjem nivou, pokazuju preliminarni rezultati Centralne dispečerske uprave ministarstva. Rekordna pot-sovjetska proizvodnja bila je u novembru prošle godine, od 10,49 mbbbl/d. U vreme Sovjetskog saveza najviša proizvodnja ostvarena je u 1987. godini, od 11,48 mbbbl/d. Proizvodnja kondenzata gasa je realni pokretač rasta, citira **Bloomberg** gasnog i naftnog eksperta moskovske Gasprombanke, Aleksandra Nazarova. „Proizvodnja sirove nafte je u padu i organski rast je trenutno nemoguć“, dodao je on u telefonskoj izjavi.

PARIZ - Francuski Total je objavio da će prodati 49% udela u projektu u naftnim pešćarama u Kanadi tamošnjoj firmi Suncor Energy za 500 miliona dolara. Razlog su finansijski gubici nastali u razvoju projekta proizvodnje nafte iz peska u Alberti. Total je do sada izgubio 1,6 mlrd. dolara, a u idućih pet godina bi trebalo da investira najmanje 5 mlrd. dolara u razvoj proizvodnje, pa njegovi menadžeri smatraju investiciju neisplativom. Total u Kanadi ima još dva projekta u naftnim pescima, a o njihovom se napuštanju za sada još ne govori, javlja portal ***Oil and Gas Eurasia***.

NJU DELHI – Indija je zainteresovana da radi sa Kazahstanom na gradnji naftovoda između dve zemlje, rekao je 2. aprila indijski šef diplomatije Salman Huršid, posle sastanka sa kazahstanskim kolegom Erlanom Idrisovim u Delhiju. The Hindu prenosi da je predloženi naftovod dužine preko 930 milja, da bi vodio do uzbekistanskog prerađivačkog centra Šimkent, i pratio rutu projektovanu za planirani gasovod TAPI (Turkmenistan-Afganistan-Pakistan-Indija). ***UPI***

investiranje u nove i obećavajuće tehnološke firme i ostvari benefite od njihovih inovacija u energetici. Kompanija namerava da te tehnologije primeni u svojim polovima i uveća time njihovu vrednost, prenosi ***Energy Business Review***. Preko korporativne tehnološke podfirme Shell Technology Ventures investiraće u narednih 6-8 godina u kompanija počev od onih koje razvijaju inteligentne istraživačke procese do novih tehnika proizvodnje, saopšteno je iz Shella bez konkretnijih cifara.

PERPINJAN (Francuska) – Trgovinski sud u Ruenu, u Francuskoj, prihvatio je dve od četiri ponude za rafineriju bankrotirane firme Petroplus, Petit Couronne. Vlasti će se ponovo sastati 16. aprila sa predstavnicima dve grupe radi nastavka procesa prodaje rafinerije kapaciteta 146.000 barela na dan. Jedan od finalista tendera je konzorcijum libijskog Murzuq Oil-a i švajcarske finansijske kuće Terre International. Drugi kandidat je investiciona kompanija iz Dubaija NetOil. Obe ponude su prvobitno 2. marta, bile odbačene kao nekompletne od suda u Ruenu, prenosi 2. aprila **Argus**.

VASHINGTON - Prema podacima američkog Ministarstva energetike, Venecuela ima najveće dokazane rezerve nafte na svetu, od 297 milijardi barela. Saudijska Arabija sledi s 265 mlrd. bbl, a iza nje dolaze Kanada sa 173 mlrd. bbl i Iran sa 155 mlrd. bbl, dok Rusija s 80 mlrd. bbl zauzima osmo mesto po veličini dokazanih rezervi, prenosi 2. aprila **Voice of Russia**.

PRIRODNI GAS

MOSKVA – Čelnik Gasproma Aleksej Miler rekao je da ne postoje više neslaganja oko cene ruskog izvoznog gasa za Kinu u pregovorima za kineskom korporacijom CNPC, pa bi

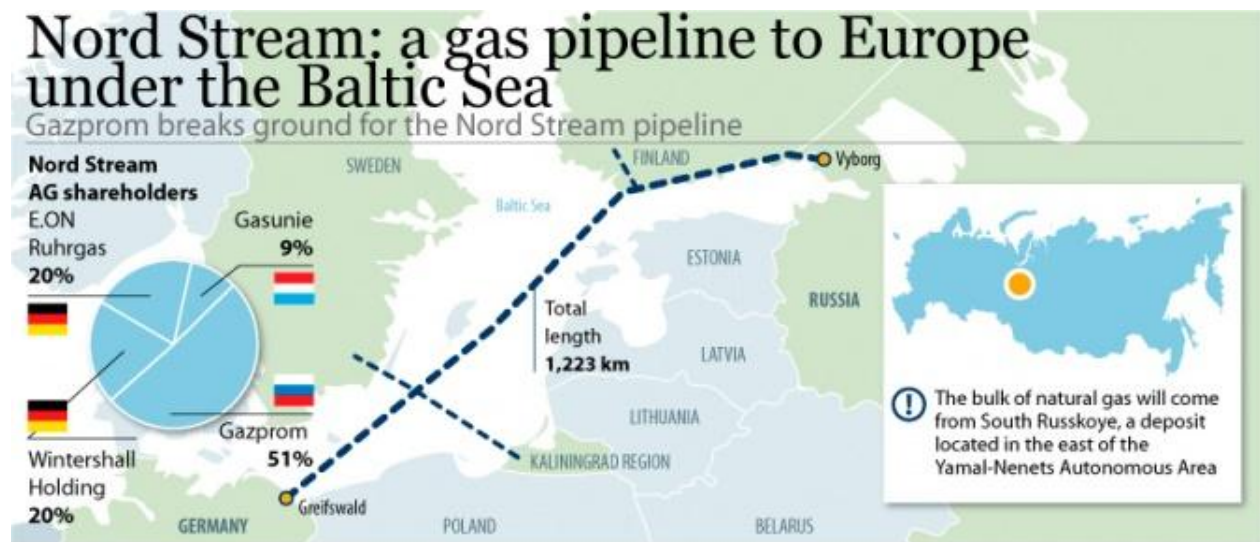

ugovor mogao biti postignut ove godine. „U ovom trenutku nema neslaganja“, rekao je 3. aprila Miler, a prenosi **Interfax**.

MOSKVA – Ruski predsednik Putin u sredu je instruirao kompaniju Gasprom da se vrati na plan gradnje druge cevi gasovoda od regiona Jamal do Evrope, citira **Dow Jones** informaciju koju su prenele ruske novinske agencije. „Mi smo zbog projekata Severni tok i Južni tok napustili rad na projektu Jamal-Evropa-2“, citiraju reći koje je Putin uputio čelniku Gasproma Alekseju Mileru. „Tražnim od vas da se vratite na taj projekat ... što će da poboljša sigurnost isporuka Poljknoj, Slovačkoj i Mađarkoj“, rekao je on. Planovi gradnje drugog gasovoda paralelnog postojećem Jamal-Evropa, koji ide od Rusije, preko Belorusije i Poljske do Nemačke, razmatraju se godinama. Miler je, kako prenosi Interfax, rekao Putinu da bi nova cev mogla biti izgrađena o 2018.-2019. i podigne kapacitet gasovoda za 30%, ili za oko 15 milijardi m3 godišnje.

MOSKVA - Holandska kompanija Gasunie biće partner Gaspromu u izgradnji trećeg kraka gasovoda Severni tok, koji povezuje Rusiju i Nemačka preko Baltičkog mora. Ove dve

kompanije trebalo bi da potpišu memorandum o namerama da učestvuju za proširenje gasovoda tokom posete ruskog predsednika Vladimira Putina Holandiji 8. aprila, prenosi **Glas Rusije**. Kompanija Gasunie već poseduje akcije u dva kraka Severnog toka.

NJUJORK - Rosnjeft i Exxon Mobil planiraju da na Aljasci izgrade fabriku tečnog prirodnog gasa na nalazištu Point Tompson (na slici), za izvoz na pacifička azijska tržišta, rekao je u sredu čelnik ruske državne naftne kompanije Igor Sečin, prenio je *Finmarket*. Predsednik Rosnjefta je dodao da preliminarna studija tržišta pokazuje da će do 2018. godine potrošnja TPG u tom regionu će praktično porasti za 90 odsto. On je dodao da Rosnjeft i Ekson razmatraju mogućnost proizvodnje TPG-a i na Sahalinu „kako bi, ne samo sa resursima Exxona na Aljasci izašli na to tržište, nego i resursima koji postoje kod nas na nalazištima na Sahalinu“. Rosnjeft, prema osnovnim uslovima sporazuma sa Exxon Mobilom dobija opciju od 25 odsto udela u projektu Point Tompson na Aljasci. Opcija važi do septembra 2014. godine. Prema dostupnim procenama, nalazište Point Tomson čini 25 odsto dokazanih rezervi gasa severne padine Aljaske.

TEL AVIV – Izrael je ponudio Turskoj da gradi gasovod preko njene teritorije radi izvoza izraelskog gasa u Evropu, objavio je 3. aprila dnevnik *Sabah* pozivajući se na izvore u turskoj vladi. Prema novinama kapacitet projekta koji nudi Izrael je 15-16 milijardi kubika godišnje. Turski ministar energije Taner Jildiz je ranije rekao da će realizacija energetskih projekata između dve zemlje biti moguća tek posle normalizacije odnosa između dve zemlje. U martu je došlo do pomirljivog telefonskog razgovora između premijera dveju zemalja Benjamina Netanjahua i Redžepa Erdogana, potseća *Argus*.

Izraelsko polje Tamar - iz helikoptera

TEL AVIV - Prirodni gas iz Sredozemnog mora počeo je da stiže u Izrael i očekuje se da će ta, do sada energetski zavisna zemlja, do kraja decenije postati izvoznik gasa. Kako izveštava *Al Jazeera Balkans*, polje Tamar ima dovoljno rezervi za izraelske potrebe decenijama. Otkriće izvora gasa 2009. godine dovelo je do prave istraživačke groznice u bazenu koji dele Izrael, Kipar i Liban i otkrića još većih rezervi u polju Leviathan. Nezavisnost Izraela u odnosu na prirodni gas je ogromno dostignuće izraelske ekonomije i početak nove ere, kazao je milijarder Yitzhak Shuva suvlasnik u Grupi Delek, jednom od partnera u Tamaru.

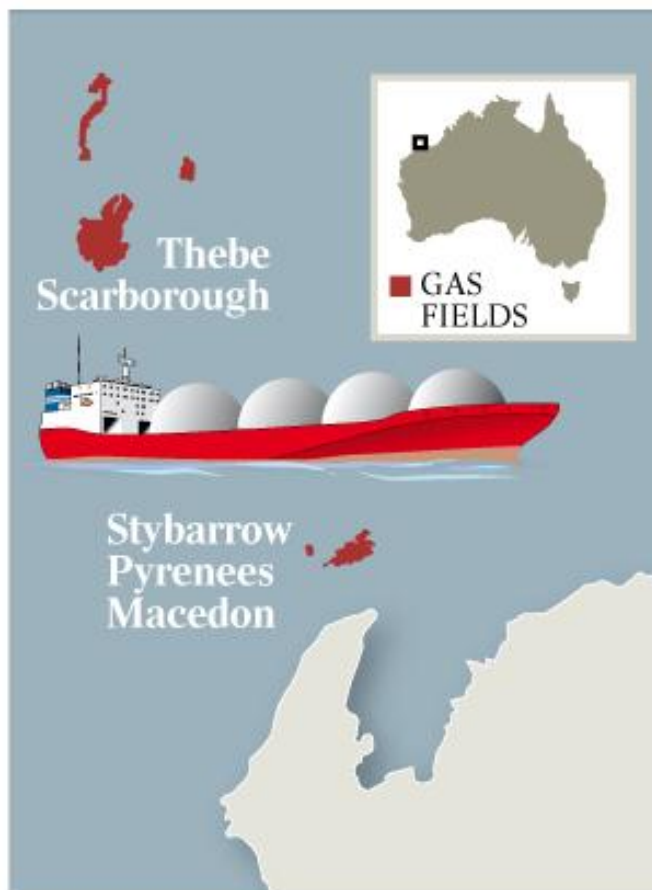

TOKIO – Suočena sa porastom godišnjeg računa za uvezeni gas od 13,4% u 2012. godini, japanska vlada je odlučila da promeni energetska strategiju koja bi mogla promeniti i način na koji se trguje gasom na svetskom tržištu, prenosi

Bloomberg

MOSKVA - Predsednik Gasproma Aleksej Miler okarakterisao je proizvodnju škriljnog gasa u SAD kao neprofitabilni „mehur“ koji će uskoro da pukne. „Trenutno ne znamo ni za jedan projekat gde proizvodnja škriljnog gasa u upstream fazi donosi profit; apsolutno svi izvori su finansijski gubitaši. Postoje ocene da je to samo 'mehur' koji će uskoro da se rasprsnе“, rekao je Miler u intervjuu koji je kanal **Rossia** objavio u subotu.

Japan je najveći uvoznik utečnjelog prirodnog gasa na svetu i 2012. godine je platio 68 mlrd. dolara za uvezeni LNG. Japan je sada ponudio 11 mlrd. dolara u državnim garancijama privatnim firmama koje same uvezu LNG iz SAD gde su cene povoljnije.

Takođe, Japan nastoji da se uključi u američke trgovinske inicijative poput Prekopacifičkog partnerstva (TPP), čime bi prema američkom zakonu dobio pravo na uvoz američkog gasa. Procenjuje se da bi jeftiniji američki LNG mogao sniziti japanski trošak za uvoz gasa za oko 20%. Azijske zemlje i dalje plaćaju najskuplje za LNG. Stoga Japan nije jedina zemlja u Aziji koja traži niže cene. Kina i Indija, koje su 2. i 3. najveći svetski uvoznici gasa, takođe traže nove puteve za uvoz jeftinijeg LNG-a.

HJUSTON - Exxon Mobil planira da u partnerstvu sa rudarskom kolosom BHP Biliton pokrene gradnju najveće na svetu plutajuće fabrike LNG-a, pored zapadne obale Australije, prenosi **Reuters**. Analitičari Deutsche banke procenili su investiciju na 12 milijardi dolara, dok u Exxonu računaju na veće troškove projekta Scarborough. Kapacitet fabrike

tekućnog gasa biće šest do sedam miliona tona godišnje. Dužina plutajućeg pogona biće oko 495 metara, a širina 75 metara. Proizvodnja LNG-a bi mogla početi 2020. ili 2021. godine.

BERLIN - Nemačka energetska firma RWE prodaje za 1,6 milijardi evra 100% udela u češkoj gasovodnoj kompaniji Net4Gas konzorcijumu kompanija Allianz i Borealis Infrastructure. Transakcija će biti zaključena u drugoj polovini 2013. godine, posle odobrenja nadležnih tela. Uz to, RWE prodaje manjinski udeo od 44,2 % u mađarskom distributeru prirodnog gasa Tigáz većinskom vlasniku, italijanskom Eniju. Drugi detalji o transakciji nisu objavljeni, javlja 2. aprila mađarski portal **'Portfolio.hu'**.

BUKUREŠT - Vlada Rumunije je 4. aprila lansirala sekundarnu javnu ponudu (SPO) za prodaju udela od 15% u gasovodnoj kompaniji Transgaz. SPO ponuda je otvorena do 16. aprila, pokazuju podaci objavljeni u sredu na Bukureštanskoj robnoj berzi. SPO će se smatrati uspešnim ako se proda najmanje 70% ponuđenih akcija. Prodaja je deo dogovora Rumunije sa

MMF-om vezano za dvogodišnji program pomoći, produžen u martu za još tri meseca. Tržišna vrednost kompanije, mereno cenom njene akcije u utorak, iznosi nekih 570 miliona evra. Krajem oktobra, rumunska vlada je kontrolisala udeo od 73,5% u Transgasu. **SeeNews**

BUDIMPEŠTA - Mađarska državna elektroenergetska kompanija MVM potpisala je 2. aprila ugovor o kupovini dve gasne firme od nemačkog energetskog kolosa E.ON: distributera gasa E.ON Földgáz Trade i operatora skladišta gasa E.ON Földgáz Storage. Kupovina je bila dogovorena između E.ON-a i mađarske vlade još 2012. godine, a potpisivanje ugovora je bilo najavljivano više puta. Kako se saznaje, ukupna vrednost kupovine kreće se oko 870 mil. evra, a transakcija će biti zaključena u drugoj polovini 2013. godine, nakon odobrenja nadležnih mađarskih tela, javlja **Budapest Business Journal**.

BAKU - Konzorcijum Nabucco Gas Pipeline International je objavio u ponedjeljak da je 29.

marta podneo ponudu za kupovinu gasa konzorcijumu Šah Deniz II koji predvodi britanski BP. Osim Nabucca, koji bi preko Bugarske i Mađarske gas transportovao do Austrije, ponudu je ranije dao i konkurentski Transjadranski gasovod (TAP) koji bi gas transportovao preko Grčke i Albanije, pa ispod Jadranskog mora do Italije. Obe ponude sadrže ne samo finansijsku ponudu za kupovinu gasa, već i detalje vezane za gradnju gasovoda, trase i druge podatke koji mogu

pomoći da se donese odluka o konačnom izboru kupca, javlja portal ***Oil and Gas Eurasia***.

REGION JI EVROPE

BANJALUKA - Federacija BiH zainteresovana je za sigurno snabdevanje gasom iz kraka gasovoda Južni tok kroz Republiku Srpsku, poručeno je na sastanku ministra industrije, energetike i rudarstva Željka Kovačevića u ponedjeljak sa direktorima federacijskih kompanija BH gas i Gas Resa. Kovačević je istakao da će se obezbjeđenjem potrebnih količina gasa za cijelu BiH omogućiti gasifikacija industrijskih zona i dodatna proizvodnja struje i toplotne energije iz gasa, a time i ubrzati ekonomski razvoj Republike Srpske, FBiH i Brčko distrikta, saopšteno je iz Ministarstva industrije, energetike i rudarstva Srpske. On je podsjetio da je Brčko distrikt u ranijim kontaktima već iskazao interes za uključenje u projekat izgradnje kraka gasovoda Južni tok kroz Republiku Srpsku. ***Srna***

ZAGREB - Danom ulaska u EU u Hrvatskoj će početi primena akciza na energente i električnu energiju, s tim što je Hrvatska iskoristila mogućnosti izuzeća od akciza na prirodni gas i električnu energiju za domaćinstva, istaknuto je na gasnom forumu, održanom krajem marta u Zagrebu. Hrvatski sabor je nedavno doneo Zakon o trošarinama

(akcizama) koji će stupiti na snagu 1. jula, danom ulaska Hrvatske u EU, a koji predviđa pomenut akcize u rasponu od nula do 8,10 kuna po megavatsatu (MWh), zavisno od toga u koju se svrhu gas koristi. Na skupu je rečeno da je Zagreb maksimalno iskoristio mogućnosti izuzeća od plaćanja akciza na gas, pa se tim nametom neće oporezovati prirodni gas za domaćinstva i auto-gas, gas za dalju preradu ili proizvodnju drugih energenata ili električne energije, gas koji se koristi TE-TO energanama itd. S druge strane, akciza za prirodni gas za grejanje za poslovnu upotrebu iznosiće 4,05 kuna po MWh, a za neposlovnu 8,10 kuna po MWh, rečeno je.

Business.hr

BOSANSKI BROD - Direktor brodske Rafinerije Sergej Kraščuk rekao je 3. aprila da će ovogodišnja proizvodnja u Rafineriji iznositi milion tona prerađene sirove nafte, što je manje od prošlogodišnje proizvodnje. Razlog tome je neuređeno tržište nafte u BiH, obrazložio je Kraščuk. ***Srna***